

Op reis met 400.000 bijen

Op een zaterdag in april, om zes uur in de morgen, hoorde ik zachte klopjes op de voordeur. 'Meneer van Tongeren, bent u al wakker?' Het was de zes-jarige Sjoerd. Samen met hem en z'n vader zou ik die dag dertien bijenvolken naar het koolzaad brengen. Nog even ging ik na of ik alles bij me had: kap, handschoenen, plantenspuitje, beroker, plakband, een sikkeltje, grondboor, een paal met naam van de vereniging, een schop, hamer, nijptang, extra reisriemen, laarzen, balken, pallets, brood en appels. Vader Poppe had de tandem-asser vrijdagavond al bij mijn woning geparkeerd. De volken van hem en van mij mochten er die nacht op logeren.

144

We koppelden met welhaast scheurende rugspieren de aanhanger moeizaam aan de auto. Toen begonnen we een rondrit door de gemeente Gorssel om nog andere kasten op te gaan halen. Gerrit van D. stond ons al op te wachten. Zijn reisriemen waren Gordiaanse knopen voor hem geworden. Als ervaren reisleiders wisten wij ze te ontwarren. Met behulp van een draagstel zetten wij de kasten op de aanhanger. De kasten van Arie van D. stonden al aan de weg. Zijn bijen meenden al op het koolzaad te staan, want uit voor ons onzichtbare openingen, zoemden ze de vrijheid tegemoet.

Op weg naar Ad van de H. zei Sjoerd: 'Papa, ik heb zo'n blij gevoel van binnen. Hoe komt dat?'. 'Dat is het ware imker-gevoel jongen', zei z'n papa. Ik moest even slikken, want mijn jongens laten mij maar alléén aanrrommelen met de bijen.

Ad van de H. had een dik tablet chocolade op de kast gelegd. Hij toonde daarmee begrip te hebben voor onze situatie. Jan de H. kreeg een acht voor het spannen van z'n reisriemen. Wij maakten er voor onze veiligheid toch maar een tien van en namen zijn twee pilsjes mee. Harrie J. (arts) voelde zich wat ziek. Wij adviseerden hem eens bij een dokter langs te gaan en hebben zijn twee kasten meegenomen. Hij zelf zou, wegens een rijke dracht in Epse, nog twee volken nabringen. In de Flevopolder kregen we voor vijftien volken een plek toegewezen langs de Vogelweg. Poppe deed zijn best nog om dichterbij Harderwijk te mogen staan, maar De Jong was onverbiddelijk. We hebben de volken in groepjes van twee en drie opgesteld, koffie gedronken en pas daarna de vliegplanken neergehaald. De bijen van Arie van D. werden, nu legaal, voor de tweede keer bevrijd en waren daar zo boos over dat ze spontaan op Poppe's

wollen trui gingen demonstreren. Ze raakten in het jagersgroen verward en begonnen te steken. Door al die afgescheiden alarmstof werd Poppe hun gemeenschappelijke vijand. Vliegensvlug schoot hij in zijn imkersjack, maar de bijen gaven niet op. Ik ging grinnikend door met het openmaken van de bijenkasten, maar Sjoerd begon zich toch wel zorgen te maken.

foto Peter Mastenbroek / APS Lelystad

Om elf uur reden we naar huis, dronken koffie en rookten kleine sigaartjes. Ik schreef voor de deelnemende imkers een routebeschrijving, copieerde dit in achtvoud en bracht de velletjes op de fiets rond. Om half vier kon ik mijn fiets in het schuurtje zetten. Ik had die dag tien uur aan de bijen besteed...

De bijen hebben mij later hun dank laten blijken!
Frans van Tongeren, Joppe

Bijen in Tilburg

Niet alleen in Antwerpen heeft men gevelversieringen die de imkerij of het bijenhouden tot onderwerp hebben. Ook in Tilburg, op een steenworp afstand van het hoofdkwartier van de Bond van Bijenhouders NCB, kan men een fraaie gevelversiering bewonderen. De architect Jan van de Valk heeft

foto J. Simons, Tilburg

omstreeks 1900 op het door hem ontworpen en gebouwde bankgebouw deze drie bijen laten aanbrengen. De ijver en werklust van onze honingbijen vormen natuurlijk een mooi symbool voor de ijver bij het vergaren van betaalmiddelen.

De fraaie gevel is te bewonderen in de Stationsstraat 41. Er is nu een advocatenkantoor gevestigd, dat geleid wordt door Mr. F.J.G.M. de Hommel!

Jan Beekman, Brouwhuis/Helmond

Koolzaad een zekere dracht?

Het is een goede gewoonte dat er verenigings- en kringsecretarissen zijn die een kopie van het jaarverslag van de vereniging of de kring doorsturen naar het secretariaat van de Bond van Bijenhouders NCB. In deze jaarverslagen komen zeer interessante zaken aan de orde 'tot lering ende vermaak'. In één van deze verslagen trof ik het onderstaande staatje aan dat o.a. de gemiddelde honingopbrengst per bijenvolk op het koolzaad in de Flevopolder weergeeft.

Gewichtstoename	1990	1991	1992	1993
t/m 15 kg	4	20	23	59
15,5 t/m 25 kg	8	25	38	11
25,5 t/m 35 kg	24	26	8	1
35,5 t/m 45 kg	33	1	-	-
meer dan 45 kg	4	-	-	-
alle kasten gemiddeld	34,4	20,8	17,8	10,0

In 1990 een gewichtstoename van gemiddeld 34,4 kilogram. In 1993 een gewichtstoename van gemiddeld 10,0 kilogram!

Waar zou dit grote verschil in kunnen zitten?

1. Het weer?
2. Bijenvolken van slechte kwaliteit?
3. Imkers die het vak verlerd hebben?
4. Te laat in het koolzaad geplaatst?
5. Te vroeg opgehaald?
6. De bijenvolken hebben gezwermd?
7. Ander ras koolzaad?
8. Andere betere dracht in de buurt, dan verder vliegen?
9. Ander ras bijen, luier van aard?

De punten 1 t/m 6 en 8 t/m 9 lijken mij onwaarschijnlijk gelet op het feit dat het bijna altijd dezelfde zeer bekwaame imkers zijn die met de bijen naar het koolzaad reizen.

Dan blijft er punt 7 over.

Uit eigen waarnemingen weet ik dat in de begin

jaren van het koolzaad in de Flevopolder dit een hoogte bereikte van 1,60 m tot $\pm$ 2 m met flinke dikke stengels, het leek wel een maïsveld. (Zoals op de schrale Brabantse gronden). Als wij onze bijenkasten gingen ophalen waren ze nauwelijks nog te vinden, zo was het gewas koolzaad gegroeid. Wat zien we nu heden ten dage anno 1993 een koolzaadveld met enge dunne stengeltjes en een hoogte tussen de 0,60 m en 0,80 m.

De honingopbrengst is precies zoals het koolzaadveld eruit ziet, matig en van een andere samenstelling.

Tussen onze imkers, adviseurs en andere denkers zullen best personen zijn die over het bovenstaande een goed en op feiten berustende verklaring kunnen geven.

De vraag blijft 'Is koolzaad een zekere dracht?' aangevuld met 'Wat is er met het koolzaad aan de hand?'

Jan Beekman, Brouwhuis/Helmond

Landbouwschap

Goedemorgen, Nederlandse imkers! Dat was even schrikken. De Nederlandse imkers, dus u en ik, verkeren in een benarde situatie en wij hebben het vertrouwen in het Landbouwschap verloren. (Bijen (3): 69 (1994).

Landbouwschap? wat hebben we daar te zoeken?

Op Europees niveau wordt getracht voor de (semi)-beroepsimkerij steun te krijgen. Prima. Maar wat heeft de Nederlandse imkerij daarmee te maken? Beroepsimkerij komt hier niet voor.

En de bedrijfsmatige imkers dan? Die semiberoepsimkers zijn toch maar als paddestoelen uit de grond geschoten. Inderdaad, er ontstond een toenemende vraag naar bestuivingsvolken voor de kassen en een flink aantal Nederlandse imkers is in dat gat gesprongen met een razendsnelle uitbreiding van hun aantal volken. De semi-beroepsimkerij is de laatste jaren dus gegroeid.

De 'benarde situatie' waarin de Nederlandse imkers zich bevinden moet dus terugslaan op deze groep neven-beroepsimkers. Voor deze groep imkers wil men inkomenssteun.

Waarom inkomenssteun voor nevenberoepsimkers? Vanwege een slechte bestuivingsregeling? Nee. *Ter compensatie van het verschil in kostprijs met de lage marktprijs van honing!*

Hier worden dus duidelijk twee zaken door elkaar gehaald. Deze groep imkers doet niet in 'honing' maar in 'bestuiven'.

Als blijk van waardering voor het bestuivingswerk van onze bijen aan de flora in het algemeen wordt gepleit voor een vergoedingsregeling, bijvoorbeeld in de vorm van goedkope suiker. De teneur van deze opwinding? Niks voor niks, er motte cente, nee guldens op tafel komme! We laten die bijen niet zo maar vliegen, kom nou!

Zou het aantal imkers in ons land werkelijk toenemen door het verkrijgen van goedkopere suiker? Moet dat de spil zijn voor de Bevordering der Bijenteelt? In de afdelingen weet men beter. Ik gun de 'enige' beroepsimker die er nog in Nederland is van harte een financiële ondersteuning. Voor de rest lijkt het mij niet meer dan opschudding over een hier en daar uit de hand gelopen hobby.

Ko Zoet, Midsland Terschelling

146

Inzenden volkjes naar Duitse eiland-bevruchtungsstations

Rein Kakes (vert.)

Op de eiland-bevruchtungsstations worden kosten noch moeite gespaard om een goed bevruchtungsresultaat te verkrijgen. Er worden zoveel darrenvolken opgesteld als nodig zijn om gedurende het gehele teeltseizoen over voldoende geslachtsrijpe darren te beschikken. De leiders van de bevruchtungsstations houden de geplaatste bevruchtungskastjes nauwgezet in de gaten zodat problemen opgelost of voorkomen kunnen worden. Naast deze zorg is voor het bereiken van een goed resultaat natuurlijk van belang dat de inzenders de nodige aandacht besteden aan hun bevruchtungsvolkjes. Het is daarom in ieders belang dat de volgende punten in acht worden genomen.

Om bevruchtungsvolkjes goed te kunnen controleren op de afwezigheid van darren zijn op alle eilandbevruchtungsstations eenraamskastjes (Einwabekästchen) voorgeschreven. Deze kastjes noemen we voortaan EWK. Er mogen alleen genormeerde EWK's ingezonden worden. Tekeningen en misschien zelfs kastjes zijn te koop bij Nederlandse handelaars in imkermaterialen. Afwijkingen van bijvoorbeeld één millimeter in de maat van de kastjes zorgen op de stations voor veel overlast. Men heeft op de stations voorkeur voor het kleine model EWK (1/3NM) omdat er voor het grotere model (volgens Zander) weinig buitenkastjes beschikbaar zijn. Geen afwijkende constructies gebruiken! Vlieggatschuifjes mogen niet uitsteken, ze moeten in het hout verzonken worden aangebracht. Er moet vóór het inzenden gecontroleerd worden of deksel, bodemschuif en vlieggatschuif goed vastzitten. De bodemventilatie moet schoon zijn en zo nodig te verwijderen zijn, om het kastje van eventuele dode bijen te ontdoen. Het gebruik van darreroostertjes wordt ontraden. Warbouw bemoeilijkt de controle van de kastjes, daarom moet het raampje aan de bovenkant worden voorzien van een strookje kunstraat van 2 à 3 cm. Om breuk tijdens het transport te voorkomen kan het raampje van draad worden voorzien. In de praktijk is gebleken dat het raampje net zo goed achterwege gelaten kan worden. De bedrading kan dan tussen de bodem en de onderkant van de voedselkamer gespannen worden, in de bodem van de voedselkamer moeten in dat geval twee kleine gaatjes geboord worden. De kunstraat kan dan aan de onderkant van de voedselkamer worden vastgesmolten.

De Rit
NATUURPRODUKTEN

HONINGCRÈME

De Rit honingcrème is een heerlijke zachte, verzorgende gezichtscrème op basis van natuurlijke ingrediënten. Dankzij de toevoeging van honing, bijenwas, tarwekiemolie (vitamine E) en waardevolle kruidenextracten wordt de huid op een unieke wijze gevoed en verzorgd.

RETSEIJSTRAAT 4 - 4011 JP ZOELN - TEL. 03448-1653

Ranchboy

Der Einzige
mit dieser Technik
Stets ze Ihren Diensten

Jetzt im Fachhandel

Hermann Link, Schäferstr. 27, 47166 Duisburg, fax 0203/560730